

Jaargang 25
Nummer 6
Juli 1992

De Democraat is een uitgave van de politieke partij Democraten 66 en verschijnt onder de verantwoordelijkheid van een door het Hoofdbestuur benoemde redactieraad

Wethouders leren omgaan met macht

Lokaal bestuur

Kwaliteit wethouders stijgt alleen maar

3

Hilversums raadslid

'Weinig aandacht voor tactische zaken'

5

Politieke presentatie

Ledenwerfactie in september

7

Deens referendum

De consequenties van het 'nee'

10

Eddy Schuyer

'Geen rust rond basisvorming'

12

Congresbijlage!

Statuten en huishoudelijk reglement

Congresresolutie duurzame ontwikkeling

Aanbevelingen hoofdbestuur sociale zekerheid

Vacatures

Het dilemma

Het is toch merkwaardig. Jarenlang hebben we steen en been geklaagd dat de Europese integratie zo langzaam verliep. De EG-partners konden het bloed van Margaret Thatcher wel drinken vanwege haar taaie verzet tegen wezenlijke vooruitgang. Nu er dan eindelijk in Maastricht echt iets werd bereikt, rijst alom de vraag of het niet te snel gaat en of zo'n uitverkoop van nationale soevereiniteit eigenlijk wel verstandig is. Een kleine meerderheid in het kleine Denemarken was genoeg om heel Europa ineens aan het denken te zetten. Hoe komt dat en wat moeten we daar van vinden?

Het onderhandelingsproces over het Maastricht-verdrag heeft zich grotendeels aan de publieke waarneming onttrokken. Aan de totstandkoming van de 'interne markt' zijn in korte tijd belangrijke dimensies toegevoegd, zoals een Monetaire Unie en een ge-

meenschappelijk justitieel en veiligheidsbeleid. De haast om tot verdieping van het EG-beleid te komen was vooral ingegeven door de verwachte uitbreiding: de verdieping moest aan verbreding voorafgaan. Ook de urgentie om het nieuwe, grote Duitsland steviger te

verankeren in 'westerse' samenwerkingsverbanden heeft de druk op de Europese Unie ketel vergroot. Verder wilden landen als Frankrijk verminderde Amerikaanse militair-politieke aanwezigheid snel 'verzilveren' door verdragsmatig een grotere Europese verantwoordelijkheid voor eigen veiligheid vast te leggen.

Behalve door de snelheid van dit veranderingsproces is het publiek op het verkeerde been gezet door het ogenschijnlijk technische karakter van het verdrag, vooral ten aanzien van een gemeenschappelijke munt en een Centrale Europese Bank. Pas in een zeer laat stadium drong het tot veel politici door dat overeenstemming over specialistisch monetaire teksten belangrijke politieke implicaties had: een beperking van democratische controle en een vermindering van zeggenschap over (de hoogte) van eigen overheidsuitgaven.

Het grote publiek realiseert zich nu dat het om ingrijpende besluiten gaat, waarvan het de gevolgen voor het eigen dagelijks leven niet kan overzien. Hier wreekt zich het enorme democratische tekort in de Europese besluitvorming. Ook het Europese Unie verdrag schiet in dit opzicht weer ruimschoots tekort. Het is ergerniswekkend hoe Eu-

ropese leiders zelf steeds meezingen in de treurzang over het gebrek aan democratie en er vervolgens nauwelijks iets aan doen. De verklaring voor deze structurele kiezersmisleiding ligt in een curieus monsterverbond tussen voor- en tegenstanders van verdergaande Europese integratie. De voorstanders willen zo min mogelijk gehinderd worden door vertragende bemoeienissen van het Europese Parlement: de ministeriële en ambtelijke onderhandelingen zijn al moeizaam genoeg. De tegenstanders willen de voornaamste macht bij de nationale ministers laten om ongewenste ontwikkelingen te kunnen blokkeren.

Het resultaat is een steeds grotere kloof tussen de Europese besluitvormers en de bevolking. Dit valt niet zo op zo lang er kleine stappen gezet worden in de richting van een onbekend einddoel. Maar het wordt schrijnend duidelijk nu een substantiële verdragswijziging door nationale parlementen moet worden goedgekeurd.

D66 is vanaf de oprichting een uitgesproken Europees gezinde partij geweest en is dit -in tegenstelling tot andere grote partijen- nog steeds. Hieraan ligt geen blauwdruk ten grondslag maar een principiële bereidheid om wat nodig blijkt op Europees niveau te regelen. Niet meer, maar zeker ook niet minder. Daarom staan we ook grotendeels achter de inhoud van het Maastricht-verdrag.

Maar D66 heeft ook altijd het democratisch gehalte van het politieke proces de hoogste prioriteit gegeven. We staan daarom voor een dilemma: onze Europese en democratische gezindheid komen steeds meer op gespannen voet te staan. Als het er echt op aankomt, zullen we voorrang aan de democratie moeten geven. Zonder stevig democratisch fundament wordt het verder bouwen aan Europa een steeds hachelijker onderneming.

Bob van den Bos

voorzitter!

Maarten Engwirda is voorzitter van de projectgroep Sociale Zekerheid van de stichting Wetenschappelijk Bureau (SWB) van D66, die onlangs de nota 'Arbeid, sociale zekerheid en inkomens' uitbracht. Deze rapportage ging als bijlage mee in de vorige De Democraat en in deze editie staan de aanbevelingen van het Hoofdbestuur op de nota. In het najaar zal de partij zich over sociale zekerheid uitspreken.

Engwirda valt even stil als hij gevraagd wordt naar de grootste problemen die de werkgroep had bij het opstellen van de nota. "Die waren er eigenlijk niet. We waren het bijvoorbeeld onderling eens over het punt dat de uitvoeringsorganisatie van de sociale zekerheid gecombineerd moet worden met de arbeidsvoorziening. We hebben er ook voor gekozen dat werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers in organisaties wel invloed kunnen uitoefenen op de sociale zekerheid en de arbeidsvoorziening, maar dat de overheid uiteindelijk een doorslaggevende stem heeft. Momenteel hebben de drie groeperingen een gelijkwaardige stem. We vinden wel dat de uitvoeringsorganisatie van de sociale zekerheid zelfstandig moet kunnen werken", zegt de oud-fractievoorzitter en voormalig financieel-economisch woordvoerder van de Tweede-Kamerfractie van D66.

Engwirda is tevreden over de nota. "Er staan enkele belangrijke nieuwe ideeën in. Het is revolutionair dat wij de arbeidsvoorziening op de voorgrond plaatsen. In nota's van andere partijen zijn weliswaar aanzetten gegeven voor de arbeidsvoorziening, maar wij hebben dit onderwerp consequent doorgetrokken. Het gaat erom dat iemand niet jarenlang

automatisch een uitkering krijgt, zonder dat hij of zij een wezenlijk contact heeft met de uitkerende instantie. Een ander punt is dat we gekozen hebben voor een

waardevastе in plaats van een welvaartsvastе koppeling van de uitkeringen, met uitzondering van de WAO. Daarmee wordt een gelijke stijging van uitkeringen en prijzen bewerkstelligd." De SWB-werkgroep kijkt in augustus in hoeverre een verdere uitwerking en aanvulling van de nota gewenst is.

Elk verlies is ook winst

De rij gesneuvelde D66-wethouders trekt landelijk veel aandacht. De partijtop maakt zich zorgen. De betrokkenheid van hoofdbestuur en kamerfractie is groter dan men op basis van de publiciteit kan vermoeden. Cruciale vraag: leert D66 omgaan met de macht?

Oud-wethouder Bruring van Amersfoort heeft wat verongelijkt opgemerkt: D66 zal wel nooit goed worden in machtspolitiek. Onzin, meent de partijtop. De journalist die schreef over de ontgroening van de partij zat niet ver naast de waarheid. Tweede-Kamerlid Jacob Kohnstamm: 'Wij zijn een jonge partij. We hebben nog geen jarenlange bestuurservaring. Gelukkig is 'jong zijn' een van de natuurlijke handicaps die vanzelf overgaan. Wat we nu meemaken, daar moeten we van leren.' Eerste-Kamerlid Bob van den Bos: "Ik hoor twee opvattingen verkondigen. De eerste: zie je wel, D66 heeft

een interessant gegeven dat bij de vorige verkiezingen in plaatsen waar PvdA-wethouders na conflicten niet zijn opgestapt, de partij veel slechter scoorde dan het landelijk gemiddelde. Een tweede tendens is dat wethouders meer en meer tegen elkaar op moeten boksen, onder meer door de bezuinigingen. Er is lokaal veel meer politieke strijd om de prioriteiten. De wethouders voelen de hete adem van de kiezers in de nek."

Snelle groei fnuikend

De gevolgen van snelle groei zijn fnuikend, als er geen goed overleg is tussen

de nieuwbakken bestuurder en de vaak onervaren fractie. Bob van den Bos: "Andere partijen hebben er alle belang bij om D66 klein te krijgen. D66-wethouders hebben het in een College van Burge-meester en wethouders extra moeilijk. Ze zijn meestal alleen en kunnen niet samen een strategie ontwikkelen. In het College moet je compromissen

duidelijken van de posities van wethouder en fractie. Ook recent hebben we nog een dag overleg daarover gehad: de D66-fractie erkent de mogelijkheid dat ik vuile handen moet maken. Dat is belangrijk. Ik zit alleen in het College van B&W. Daarom voer ik wettelijk politiek overleg met de fractievoorzitter en lokale partijvoorzitter. Je moet wel. Ik vind het moeilijk om te biecht te gaan bij een collega-wethouder van een andere partij. Je hebt altijd het idee, dat die dat politiek zou kunnen misbruiken."

Compromissen accepteren

Gloobaal zijn er drie redenen aan te voeren waarom D66 wethouders zijn afgetreden, meent Bob van den Bos. "Er is een categorie die naar eigen opvattingen niet goed meer kon functioneren. Denk aan Haarlem, Hilversum, Amsterdam. Dan zijn er wethouders die de politieke inzet niet konden effectueren. Bijvoorbeeld Utrecht en Amersfoort. En de derde reden is een vertrouwenscrisis in het College van B&W: in Den Haag was dit het geval." Volgens van den Bos moeten we de volgende lessen leren. 1: Meer communicatie. 2: Conflicten binnenskamers oplossen. 3: Geen ononderhandelbare strijdpunten in het verkiezingsprogramma. 4: Leer compromissen accepteren. Nu is dat gemakkelijker gezegd, dan gedaan.

Tweede-Kamerlid Olga Scheltema was ooit zelf wethouder: "D66 legt in de relatie wethouder en fractie meer dualisme dan anderen. Ik vind dat gemeenteraadsfracties soms te sterk kiezen voor de houding 'jij voert beleid, wij controleren'. Bovendien: je kunt niet het gelijk volledig aan jouw zijde krijgen. Vaak baan je wegen als wethouder voor accentverschuivingen in het beleid, maak je mensen wakker. Maar als het beleid wordt aangepast, is soms moeilijk hard te maken dat aan jou te danken is." Wethouder Jan Storm van Maassluis heeft 'aan-den-lijve' ervaring met lokale machtspolitiek. Hij was verbijsterd na de ontdekking in 1990 van een geheim convenant tussen PvdA en VVD, die in 1986 afspra-

Twee lokale D66-bestuurders

geen capabele mensen. De tweede (ook de lijn die het partijbestuur naar buiten bracht - red.): D66-wethouders zijn nu eenmaal minder pluche-vast. Ik denk dat de waarheid gecompliceerder is." Van den Bos betreft twee algemene tendensen in de politiek bij zijn analyse van de 'D66-wethouderscrises'. Van den Bos: "Er is een klimaat ontstaan waarin bestuurders persoonlijk verantwoordelijk worden gesteld voor hun doen en laten. Er worden niet zo veel zaken meer met de mantel der liefde bedekt. We noemen dat wel het Carrington-model. Ook in Nederland zijn er voorbeelden van: Braks, Brokx, Van Eekelen. Ik denk dat die veranderende houding ook lokaal doordringt. Het is

sluiten. Als de raadsfractie kiest voor een zuivere, scherpe D66-lijn, dan krijg je vanzelf situaties waarin raadsleden de eigen wethouder in het openbaar kapittelen. Oliedom! Dat geeft aan hoe belangrijk de communicatie met de fractie is." Bert Bouwmeester, wethouder in Zaandstad: "Tot 1990 zaten wij wel in de oppositie, maar we deden dat heel opbouwend. Onze opstelling was echt gericht op de uitwerking van het beleid, niet op de publieke tribune. Zo-doende zijn we met standpunten de verkiezingen ingegaan die toch wel in lijn lagen met standpunten van anderen. Alleen de accenten waren anders. Toen ik wethouder werd is er veel tijd (dagen! - red.) geïnvesteerd in het ver-

ken hadden gemaakt om voor tenminste acht jaar verzekerd te zijn van wethouders. Voor de raadsverkiezingen was hij verklaard voorstander van een D66-PvdA-VVD samenstelling van het nieuwe College van B&W. Uiteindelijk nam hij zelf het initiatief te gaan praten met CDA en RPF/SGP. Door slimme onderhandelingen ontstond uiteindelijk een breed college van PvdA-CDA-D66-VVD.

Storm: "Ik denk dat we nu lessen moeten trekken voor de vorming van de toekomstige raadsfracties. Wij moeten leren dat politiek en inhoud gescheiden kunnen zijn van elkaar. We kunnen machtspolitiek wel degelijk leren. Maar het mag geen spel worden..."

Storm geeft in Maassluis een voorbereidingscursus voor toekomstige raadsleden. "Dat doen we los van het PSVI, gewoon voor leden die zich willen kandideren. Toen ik wethouder werd, verdween de ervaring naar de beslotenheid van het College. Dat kun je beter voorkomen."

Gebrekkige communicatie

Het weekblad Elsevier publiceerde midden juni een artikel over de wethouderscrises waarin gebrekkige communicatielijnen symptomatisch voor de partij worden genoemd. Citaat: "Door de gebrekkige communicatielijnen zijn het hoofdbestuur of de kamerfractie niet in beeld geweest. Het is een neveneffect van de partijcultuur: dat soort dingen moet iedereen maar zelf uitzoeken." Jacob Kohnstamm veroordeelt het artikel als 'idiot'. Kohnstamm: "Het partijbestuur probeert adequaat te reageren. Het is simpelweg niet waar dat er geen contact met de fractie is geweest. Er is zelfs intensief en nauwgezet contact geweest met de fractie, onder meer in Alkmaar, Amsterdam, Hilversum en Den Haag.

Tweede-Kamerleden hebben zelfs vergaderingen voorgezeten. Wat wel waar is: uiteindelijk is de beslissing steeds lokaal genomen." De fricties die er zijn tussen wethouders en gemeenteraadsfracties zijn onderdeel van het politieke leerproces dat de partij nu doormaakt, aldus Kohnstamm. "Ik vind dat wethouders en fracties in een aantal gevallen eerder externe hulp hadden moeten invoeren. Het is geen schande om professionele hulp in te roepen bij conflicten. En regio HB-leden moeten het Dagelijks Bestuur bij wijze van spreken bestoken met informatie over het functioneren van D66-wethouders, ook als het niet goed gaat. Of als er slechts geruchten zijn daarover. Ik vind overigens dat raadsleden niet a priori achter de eigen wethouder moeten gaan staan, zoals wel wordt gesuggereerd. Het is dramatisch achter

'aangeschoten wild' te gaan staan. Het kan heel gezond zijn om een wethouder te vervangen."

Het is niet moeilijk om de lokale gebeurtenissen door te trekken naar de landelijke politiek. Oud-voorzitter Zeevalking heeft de opvatting geventileerd, dat na kamerverkiezingen D66 ministers van buiten de kamer moet recruteren: "Schuif mensen met bewezen bestuurskwaliteiten naar voren." Daardoor blijft de ervaring binnen de kamerfractie aanwezig. Bob van den Bos: "Er is geen algemene regel waar je de ministers vandaan moet halen. Het is wel zo, dat iemand die het politieke handwerk niet kent het erg moeilijk zal hebben. Politiek is een leeuwekuil met eigen spelregels."

Stemadvies

Olga Scheltema hecht meer belang aan een stemadvies bij de interne verkiezingen. "Daar zou nu veel tijd voor moeten worden uitgetrokken. Bij de samenstelling van een toekomstige kamerfractie moet je de risico's zo klein mogelijk maken. Er zal veel meer naar de disciplines moeten worden gekeken. Een evenwichtige fractie is belangrijk." Het hoofdbestuur heeft steeds gesteld dat de lokale gebeurtenissen feitelijk niet kunnen worden doorgetrokken naar de landelijke politiek. Elke zaak is immers uniek, met eigen achtergronden en gevoeligheden. "In 1981/82 gebeurde landelijk tijdens het kabinet Van Agt/Den Uyl/Terlouw precies hetzelfde, als wat nu lokaal gebeurt", zegt Jacob Kohnstamm. "Die ervaringen staan nog scherp op mijn netvlies. Ik heb dat ook op papier gezet, en af en toe stuur ik dat naar iemand van wie ik denk: 'Die kan daar zijn voordeel mee doen'."

Oude helden

Het Oosters gezegde 'elk verlies is ook winst' is alleen vol te houden als er lering wordt getrokken uit de gebeurtenissen. De kwaliteit van de bestuurders zal daar alleen maar door stijgen. Diverse afgetreden wethouders hebben zich al bereid verklaard om partijgenoten deelgenoot te maken van hun ervaringen, bijvoorbeeld bij trainingen en cursussen. Kohnstamm: "Persoonlijk zijn de afgetreden wethouders gebroken. Maar als je alles tegen elkaar afzet, dan kom je samen tot de conclusie dat in 8 van de 10 situaties aftreden de enige juiste beslissing was. Het is positief dat anderen van hun ervaringen kunnen leren. Ik vind dat de partij daar ook daadwerkelijk gebruik van moet maken. Oude helden moet je in ere houden."

Peter van den Besselaar

Bestuurderscongres

Seminar stadsvernieuwing

De Bestuurdersvereniging van D66 houdt op 29 augustus een seminar over stadsvernieuwing. Direct na het zomerreces wordt in de Tweede Kamer gediscussieerd over de nota "Stadsvernieuwing in de toekomst".

Machteld Versnel, Tweede-Kamerlid met onder andere stadsvernieuwing in haar portefeuille, wil hierover graag met raadsleden en wethouders van gedachten wisselen. Inleidingen worden verzorgd door wethouders uit gemeenten van uiteenlopende omvang.

De bijeenkomst vindt plaats op zaterdag 29 augustus vanaf 11.00 uur in het Evertshuis, Spoorstraat 15 te Bodegraven. De kosten voor deze dag bedragen 20 gulden (inclusief lunch). Een inschrijfformulier ligt klaar bij het Landelijk Secretariaat (070-3858303). U kunt zich opgeven tot 15 augustus.

Bestuurderscongres

Op 26 september vindt het jaarlijkse Bestuurderscongres (voorheen congres Gemeentelijk en Provinciaal Overleg) plaats. Dit congres, met workshops en een plenair debat, staat geheel in het teken van het thema: 'Financieel beleid op gemeentelijk en provinciaal niveau'. Verder zal op het congres het eerste bestuur van de Bestuurdersvereniging worden gekozen.

Het congres vindt plaats op zaterdag 26 september vanaf 10.30 uur in de Agnietenhof in Tiel. De Agnietenhof ligt op 10 minuten loopafstand van het NS-station Tiel.

De kosten voor het Bestuurderscongres bedragen 40 gulden voor leden van de Bestuurdersvereniging. Niet-leden betalen 50 gulden voor deze dag (inclusief lunch).

Een inschrijfformulier ligt klaar bij het Landelijk Secretariaat (070-3858303). Belangstellenden dienen zich vóór 26 augustus op te geven.

Monique Ooms

Hilversums raadslid treedt af maar blijft beschikbaar

Weinig contact met andere partijen

Hugo Versloot was jarenlang raadslid voor D66 in de Hilversumse gemeenteraad en sinds de laatste verkiezingen was hij wethouder. Tot anderhalve maand geleden. Versloot legde zijn portefeuilles neer en verliet begin juni de raad om plaats te maken voor de nummer zes op de lijst, de enige persoon die capabel werd geacht om hem op te volgen. De teloorgang van een D66-bestuurder.

Hugo Versloot noemt het 'een verschil van inzicht in de wijze van werken en het gebrek aan ruimte als het gaat om geven en nemen in het College van B&W', als hij de verhouding tussen de

gen slaagden niet voor Hilversum 2000, wel voor D66. Het college zou streven naar een betere relatie met de bevolking, gebouwd zou er alleen nog worden binnen de huidige bebouwingsgrenzen. Hugo Versloot kreeg de portefeuille cultuur, monumentenzorg, emancipatie, personeel en organisatie, informatie en automatisering en verkeer en vervoer.

king' speelde Versloot na twee jaar parten en het speelde een rol bij zijn afwijging om op te stappen. Maar een paar illusies armer, lijkt de ex-wethouder een maand na zijn aftreden toch weer vol goede moed. Hij blijft betrokken bij D66 en de politiek en, zegt hij vol overtuiging, "voor de volgende raadsperiode ben ik weer beschikbaar".

Lennart van der Meulen

Hugo Versloot vijf Hilversumse wethouders omschrijft die hem uiteindelijk deed besluiten af te treden. Concrete aanleiding voor zijn stap was de schampere steun voor zijn optreden bij collega-bestuurders toen Groen Links suggereerde dat de VVD in een motie opnieuw afkeuring zou willen uitspreken. Ditmaal over de vertraagde aanleg van een oversteekplaats voor fietsers bij een school. Voor Versloot was het de druppel die de emmer deed overlopen. D66 trad met twee zetels winst na de verkiezingen toe tot een college met Groen Links, het CDA en de PvdA, nadat het vorige college met PvdA, CDA en de VVD 10 zetels had verloren. De electorale aardverschuiving ging in Hilversum naar het plaatselijke Hilversum 2000, dat zich - net als de Democraten - heftig verzette tegen het volbouwen van de groengebieden rond Hilversum. De college-onderhandelin-

Geen ruimte

De vreugde was echter van korte duur en bij Versloot groeide het gevoel dat D66 de ruimte niet kreeg. Hij kreeg een plan om het cultuurocentrum Gooiland op een meer commerciële basis te exploiteren niet op de agenda en werkte een jaar zonder steun aan een regeling voor de privatisering van het gemeentelijk expositiecentrum. Hij kwam er als wethouder Verkeer niet goed tussen bij Ruimtelijke Ordening en Economische Zaken bij de ontwikkeling van de binnenstad en het NOB-terrein. Een voorstel van D66 om een onderzoek te starten naar de mogelijkheden van een referendum werd weliswaar gehonoreerd, maar een referendum-verordening kwam er uiteindelijk niet. Ook de D66-fractie moest wennen aan haar nieuwe rol en de politieke spelletjes. In februari moest het CDA de D66-wethouder redden van een motie van afkeuring van de VVD, toen de D66-fractievoorzitter verzuimde te reageren. En zo nam de sfeer af binnen het college en was de fractie niet in staat adequaat te reageren op de malaise. Versloot nu: "De fractie functioneerde intern niet slecht. Zo was er altijd overleg met fractie en steunfractie voor de vergaderingen van B&W. Maar over tactische zaken werd te weinig nagedacht en er werd te solistisch opgetreden. Vooral de contacten met de andere partijen waren te mager." Dat gebrek aan 'bac-

Bestuurders lossen startschot

"Kwaliteit moeten bestuurders zelf bieden. Voor uitwisseling van ervaringen over het besturen kan de Bestuurdersvereniging gelegenheid bieden". Met deze woorden opende Sander Brugman, voorzitter van de interimcommissie van de Bestuurdersvereniging, de 1e Algemene Ledenvergadering van de Bestuurdersvereniging van D66. Het startschot is gelost.

Hans van Mierlo zei overtuigd te zijn van het nut van een Bestuurdersvereniging: "D66 is een grote partij aan het worden. In die overgangperiode kan een bestuurdersvereniging nuttig zijn. Een vereniging biedt de mogelijkheid om te communiceren over beleidsproblemen, contacten te leggen met elkaar -wie weet wat?- en ervaringen uit te wisselen, bijvoorbeeld over het probleem van omgaan met macht". Aan de andere kant waarschuwde hij voor de ontwikkeling van de Bestuurdersvereniging tot een coterie, een bonzenclub. Ook moet De Bestuurder volgens Hans van Mierlo geen stereotiep worden. Het moet iemand zijn die op de juiste momenten een juiste beslissing neemt en beschikt over helderheid van denken.

Monique Oomes

Van regelgeving naar procesbegeleiding

Bestuurlijke reorganisatie is zeer ingrijpend. Dat is wel gebleken bij de gemeentelijke herindeling die Groningen en Friesland achter de rug hebben. Drenthe staat een dergelijke operatie nog te wachten. De colleges van GS overleggen al driftig over vormen van samenwerking, maar de invloed van de gekozen vertegenwoordigers moet nog gestalte krijgen. En minstens zo belangrijk: de democratische controle op allerlei interregionale regelingen en afspraken dient zo snel mogelijk te worden geregeld.

Onlangs besteedden te Roden een groot aantal leden van de drie noordelijke regio's hun vrije zaterdag aan het luisteren naar en bediscussiëren van ideeën over bestuurlijke reorganisatie. Onder leiding van Marijke Augusteijn-Esser, vice-voorzitter van de Drenthse statenfractie. Interessant waren de verschillende invalshoeken en de sterk uiteenlopende denkbeelden van de inleiders.

Mr. J.W.Engels, D66-wethouder in de gemeente Eelde toonde zich geen voorstander van zogenaamde landsdelen in plaats van provincies, maar wel van interregionale samenwerking door gemeenten. Schaalvergroting en demo-

cratisch gehalte staan niet per definitie op gespannen voet. Drie bestuurslagen zijn in zijn visie nodig: heringedeelde, min of meer aan elkaar gelijkwaardige gemeenten, 20 regio's voor de gemeentegrensoverschrijdende belangen en de landelijke overheid. Maatwerk en politiek zijn zo optimaal gewaarborgd. Mr. F.Mohr, die zichzelf initiator van Noord-Nederland noemt, koos uit argwaan ten opzichte van de Haagse (CDA-)politiek in een ludiek betoog voor handhaving van de huidige gemeenten voor de beleidsuitvoering en vier regio's voor de beleidsbepaling. Het lokale bestuur besluit in zijn optiek wel over alle dicht-bij-huis-zaken. Dr. P.Lukkes, oud-hoogleraar Regiologie te Groningen tenslotte, kon zich als wetenschapper meer dan de andere sprekers als toeschouwer opstellen. Schaalvergroting, zo betoogde hij, leidt niet tot de oplossing van problemen. Er is een omslag nodig van het naar binnen gekeerde besturen (regelgeving) naar een managementaanpak (procesbegeleiding). Dat leidt tot een meer naar buiten gerichte aanpak en werken in operationele eenheden.

Marie Louise Tiesinga

advertentie

JUBILEUMBOEK '25 JAAR D66'

Emancipatie in de jaren negentig

Met bijdragen van
Carien Evenhuis,
Louise Groenman,
Else Rose Kuiper,
Hettie Pott,
Nelleke Schoemaker,
Jacqueliën Soetenhorst,
Iteke Weeda en
Marie-Louise Tiesinga.

U ontvangt dit boekje thuis, zolang de resterende voorraad strekt, als u 29,75 gulden (inclusief portokosten) overmaakt op postgiro 1477777
t.n.v. D66 in Den Haag o.v.v. 'Emancipatie in de jaren negentig'.

Bouwen voor andere gemeenten

Vanuit verschillende regio's komen berichten en perspublicaties over problemen die ontstaan door het instellen van Wet Gemeenschappelijke Regelingen gebieden. Van lokale overheden wordt verwacht een juiste balans te ontwikkelen tussen wonen, werken en recreëren. De overheid legt samenwerkingverbanden op die grensoverschrijdende gevolgen hebben en de lokale bestuurders in een moeilijke positie brengen. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om het bouwen voor andere gemeenten en om regionale sportvoorzieningen. Vanuit de provincie zou men 'van boven af' een goede visie en een gemeenschappelijk D66-standpunt kunnen ontwikkelen door naar afdelingen in een dergelijke regio te luisteren. Lokale en provinciale leden en gedeputeerden hebben de taak om de communicatie te verbeteren.

Borrelen, fietsen en...vergaderen

Bijzonder interessant van afdelingspost te ontvangen over wat er zoal leeft en onder de hamer komt bij vergaderingen van D66-ers. Zo lazen wij een agenda die slechts drie punten bevatte. Bij 'Wat verder ter tafel kwam' stond: de volgende vergadering wordt al fietsende gehouden, om te komen tot een beter inzicht van het mooi landschappelijk deel van Groningen, met aan het einde van de rit een borrel met een hap. Een goed idee voor D66-ers om zo tot een degelijk, weldoordacht, landschappelijk, natuurvriendelijk plan te komen. Zouden ze de hamer meenemen?

Hoera, weer een!

In Druten in het land van Maas en Waal is een nieuwe afdeling opgericht en alweer een zogenaamde 'witte vlek' weggewerkt. En dan te bedenken dat het speerpuntenbeleid van Druten zal zijn 'Milieu en de gemeentelijke politiek'. Met Dodewaard aan de overkant lijkt me dit een uitstekende start om in 1994 de gemeenteraadsverkiezingen in te gaan. De wind komt vaak uit het Noorden. Succes!

Miep Nagtegaal

Politieke presentatie en ledenwerfactie

D66 houdt in de tweede week van september een politieke presentatie in de provincies en regio's, onder het motto 'Politiek in Uitvoering'. Tegelijkertijd met dit project wordt een grote ledenwerfactie gehouden. Ruim honderd afdelingen hebben al toegezegd aan de actieweek mee te zullen doen.

'Politiek in Uitvoering' wordt een politieke presentatie van D66 met lokale, regionale en landelijke thema's. De verschillende afdelingen houden in de week van 7 tot en met 12 september één of meer activiteiten om te laten zien wat D66 in de afgelopen periode heeft gedaan en welke onderwerpen zij de komende tijd prioriteit geeft. D66 inventariseert tussentijds welke politieke ideeën mensen hebben, waarmee ze er blijk van geeft de kiezer ook tussen de verkiezingen in serieus te nemen. De actieweek in september is het vervolg op de ledenwerfactie 'D66 op naar 2000', die in de afgelopen twee maanden is gehouden. Het Landelijk Secretariaat ontvangt weliswaar nog antwoordkaarten die bij deze actie horen, maar het voorlopige eindresultaat van de actie is ruim 200 nieuwe leden. De 2000 actieve leden die destijds voor deze actie zijn aangeschreven kunnen de kaarten nog gebruiken, maar dan moeten ze na het lezen van dit artikel wel direct actie ondernemen. De contactpersonen van de afdelingen en regio's hebben half juni een informatiepakket ontvangen over de organisatie van en activiteiten rond 'Politiek in Uitvoering' en over de ledenwerfactie. Het pakket bevat ook informatie over 'Leden maken en leden houden', een campagnebundel (campagnebeheer, perscontacten, campagnestijl), een lijst van regionale campagnecoördinatoren en een bestellijst voor materialen.

Politiek in Uitvoering

Het project 'Politiek in Uitvoering' houdt onder andere in dat regio's en afdelingen een inventarisatie maken van lokale onderwerpen, bijvoorbeeld door het verkiezings- of collegeprogramma tegen het licht te houden. Andere middelen zijn het maken van een soort voorbeschou-

wing van de komende algemene beschouwingen in de raad, of een hoorzitting rond een actueel probleem in de stad (veiligheid in de wijk), of een activiteit rond de gevolgen van landelijke politieke besluiten voor de specifieke gemeente. Aan 42 willekeurig gekozen D66-raads- en statenfracties is al gevraagd welke typische D66-onderwerpen bij hen spelen. De resultaten hiervan worden in juli aan de contactpersonen in de regio's en afdelingen toegestuurd.

Ledenwerfactie

De ledenwerfactie die tegelijkertijd met 'Politiek in Uitvoering' plaatsvindt is gericht op de vaste kiezersaanhang van de partij. Nieuwe leden krijgen een speciale contributieregeling aangeboden: ze kunnen voor 33 gulden lid worden van D66 tot 1 januari 1993. De ledenwerfactie moet voor het grootste deel door de afdelingen zelf worden uitgevoerd. Het Landelijk Secretariaat coördineert en zorgt voor de productie van bestaande en nieuwe ledenwerfmaterialen, maar de afdelingen en regio's moeten zelf de leden benaderen. De speciale campagne-materialen die voor de ledenwerfactie zijn

ontwikkeld, zijn onder meer een actiekrant en een persoonlijke brief, beide voorzien van antwoordkaarten. De bedoeling is dat de afdelingen de krant en de brief, met antwoordkaarten, verspreiden in geselecteerde wijken, met een tussenpoos van enkele dagen. Ook is speciaal voor de actie het spel 'Debat 66' ontwikkeld, bedoeld om het debat over zeer uiteenlopende politieke onderwerpen aan te zwengelen. Het spel kan bijvoorbeeld worden gebruikt voor verkoop in de kraam of voor fondsenwerving onder leden.

In juli krijgen de contactpersonen van regio's en afdelingen een tweede informatiepakket toegestuurd, met teksten en modellen voor advertenties, een overzicht van alle activiteiten in de actieweek en achtergrondinformatie over D66 en lokaal bestuur. Contactpersonen die het eerste informatiepakket niet hebben ontvangen, kunnen een exemplaar aanvragen bij het Landelijk Secretariaat (070-3858303, Jan-Dirk Sprokkereef of Jeroen Nugteren). Uiterlijk 7 augustus moet alle informatie over het programma van regio's en afdelingen bij het Landelijk Secretariaat binnen zijn.

Jeroen Nugteren

**"Pas toen mijn
moeder naar
verpleegtehu
begreep ik ho
hard die acti
nodig waren**

ALV 55 – CONGRESBIJLAGE 2

Tweede congresdocument ten behoeve van de Algemene Ledenvergadering op 28 november 1992.

Democraten 66, Den Haag, juni 1992.

Het eerste congresdocument is meegegaan in de Democraat nr. 5 (1992).

INHOUD:

Congres:

- Statuten en huishoudelijk reglement – blz. 1
- Congresresolutie Duurzame ontwikkeling – blz. 2

Hoofdbestuur:

- Aanbevelingen Hoofdbestuur Sociale zekerheid – blz. 3
 - Vacatures – blz. 4
-

CONGRES

Statuten en huishoudelijk reglement

In november worden de teksten van de gewijzigde artikelen van de Statuten en het Huishoudelijk Reglement van D66 definitief vastgesteld na een eerste richtinggevende besluitvorming die heeft plaatsgevonden op het voorjaarscongres 1992. De in de Democraat nr. 5 (1992) gepubliceerde voorstellen voor artikelwijzigingen zijn uitgewerkt conform de besluitvorming van ALV 54.

Wijzigingen op gepubliceerde voorstellen:

Door tijdgebrek was het niet mogelijk voor de publicatie het gehele voorstellenpakket over Statuten en Huishoudelijk Reglement met de notaris door te nemen. Dat is inmiddels wel gebeurd en daaruit komen een aantal redactionele wijzigingsvoorstellen. Deze zullen voor half juli aan alle regiobesturen en aan de Adviesraad worden toegezonden.

U kunt deze aanvullende wijzigingsvoorstellen aanvragen bij het Landelijk Secretariaat.

Daarnaast wil het Hoofdbestuur (HB) in het najaar 2 wijzigingsvoorstellen doen die afwijken van de nu gepresenteerde tekst.

In de Democraat van eind augustus zal de definitieve tekst van deze wijzigingsvoorstellen aan de leden worden gepresenteerd.

Het betreft de volgende voorstellen:

02.34 – Stemadviescommissie.

Het nu gedane voorstel stelt zware procedurele eisen. Wij zullen een voorstel doen om dat te vereenvoudigen.

03.04 – Programmacommissies.

Zoals nu wordt voorgesteld adviseren programmacommissies direct aan de ledenvergadering in plaats van aan de overeenkomstige besturen. Het HB ziet hier echter nadrukkelijk een verantwoordelijkheid voor de besturen en wil conform een wijzigingsvoorstel doen.

Uit het voorjaarscongres van 1991 resteren twee moties van de afdeling België, waarbij tussen HB en indiener werd overeengekomen deze te behandelen bij de concrete voorstellen voor artikelwijzigingen. Deze hebben betrekking op:

1. Het lidmaatschap van twee afdelingen tegelijk.
Dit wordt door het HB ontraden, conform voorstel 01.08 in de Democraat.
2. De mogelijkheid van lidmaatschap van D66 van niet-Nederlandse ingezetenen in andere EG-landen.
Art. 08.1 van de Statuten staat in zijn geheel open voor amendering. In de Democraat van eind augustus komt een door het HB gesteund amendement van de afdeling België.

Congresresolutie Duurzame ontwikkeling

De ALV 54 heeft op 28 maart 1992 de volgende tekst aangenomen:

1. D66 kent een zeer hoge prioriteit toe aan het realiseren van een duurzame ontwikkeling: de samenleving, in het bijzonder de economie, moet zich ontwikkelen binnen de grenzen die natuur, landschap en milieu stellen.

De verwezenlijking van een duurzame ontwikkeling dient voorrang te krijgen boven de groei van inkomens. In elke sector van het overheidsbeleid moet het milieubesef doordringen en tot resultaten leiden. Duurzame ontwikkeling vereist niet alleen de inspanning van het milieudepartement, maar ook een gecoördineerde projectmatige aanpak van het gehele kabinet.

Milieukosten moeten worden verwerkt in het bruto nationaal product.

Er dient een ombuiging plaats te vinden van de huidige "verbruikerseconomie" naar een kringlooeconomie. Het onderzoek naar de mogelijkheden van duurzame energiebronnen moet sterk worden gestimuleerd.

De Nederlandse en Europese overheid moet het gebruik van op duurzame ontwikkeling gerichte produktiemethoden en produkten stimuleren door middel van financieel-technische en educatieve maatregelen. Er wordt gestreefd naar het sluiten van overeenkomsten tussen overheden, consumenten en producenten onder gelijktijdige erkenning van het gegeven dat er situaties bestaan waarin de overheid wettelijk beperkende maatregelen zal moeten treffen. Naleving moet kunnen worden afgedwongen. Democratische controle dient gewaarborgd te zijn.

2. D66 vindt dat de lange termijn effecten van het gebruik van de (bebouwde en onbebouwde) ruimte op het milieu van meet af aan moeten worden beoordeeld op hun bijdrage aan een duurzame ontwikkeling.

3. D66 wil het belastingstelsel milieuvriendelijker maken door milieuheffingen in te voeren en gelijktijdig de arbeidskosten te verlagen. Duurzame ontwikkeling dient bepalend te zijn voor het fiscaal en sociaal-economisch en ruimtelijk beleid van de regering en andere overheden.

4. D66 vindt het noodzakelijk dat op korte termijn het principe "de gebruiker betaalt" wordt ingevoerd naast het principe "de vervuiler betaalt". Dit betekent dat aan het gebruik van grondstoffen, energie, water, grond en ruimte een prijs wordt gekoppeld. Aan het bedrijfsleven wordt de periodieke publicatie van een milieuverslag opgedragen.

Het inkomensbeleid staat garant voor de handhaving van het besteedbaar inkomen van de allerlaagste inkomens.

5. D66 vindt voor het bereiken van een duurzame samenleving een sprong vooruit noodzakelijk: liever scherpe maatregelen aankondigen en op een ruim van te voren vastgestelde termijn invoeren en handhaven in plaats van de huidige praktijk die gekenmerkt wordt door een stap-voor-stap-benadering waarbij het einddoel niet bekend is.

6. D66 vindt dat een onderzoek moet worden gedaan naar de gevolgen van een systeem van verhandelbare emissierechten. In de tussentijd moeten bestaande maatregelen verbeterd worden door controleerbare strenge regelgeving en het voortdurend aanscherpen van milieuvergunningen met daaraan verbonden de handhaving van de naleving met

daadwerkelijke sancties.

7. D66 kiest voor een aanpak in Europees verband om een duurzame ontwikkeling tot stand te brengen. Dat betekent: niet afwachten, maar ons best doen om Europa mee te krijgen. Met geld uit het Europees Cohesiefonds kunnen de armere lidstaten van de EG de technologie financieren om te voldoen aan de stringente milieu-eisen. Het Cohesiefonds kan worden gefinancierd door de leden van de EG mede met geld dat vrij komt als het Europese landbouwbeleid wordt omgebogen in de richting van een duurzame vorm van landbouwproductie.

D66 vindt dat er Europese regelgeving moet komen, waardoor het voor rechtssubjecten onderling gemakkelijker wordt milieuschade op elkaar te verhalen.

Duurzame ontwikkeling is mogelijk in samenhang met een oplossing van de Noord-Zuid problematiek. Dit impliceert een verdeling van de welvaart op wereldschaal, ten koste van het consumptief, vrij besteedbare inkomen in de rijkere landen waaronder Nederland. Export van afval en verplaatsing van vervuilende industrieën naar ontwikkelingslanden draagt niet bij aan deze ontwikkeling en moet worden tegengegaan.

D66 vindt dat duurzame ontwikkeling en het principe "de gebruiker betaalt" ook essentiële elementen behoren te zijn bij de GATT-onderhandelingen.

Duurzame ontwikkeling vereist overdracht van schone technologie en financiële middelen ten behoeve van ontwikkelingslanden.

D66 is van mening dat milieu-investeringen een zeer hoge prioriteit moeten krijgen bij de reanimatie van de voorafge Oostbloklanden. Dit zal een criterium moeten zijn voor projecten die vanuit de Oost-Europa Bank, of andere dergelijke instanties, worden gefinancierd.

8. D66 realiseert zich dat voor het bereiken van de doelstellingen een fundamentele gedragsverandering in de maatschappij nodig is. De overheid kan daarbij stimulerend optreden door te zorgen voor een goede milieuvorlichting en -educatie.

Onder auspiciën van het Hoofdbestuur worden diverse nog open punten uitgewerkt door ter zake deskundigen. Het HB zal op 28 november de Algemene Leden Vergadering informeren over de voortgang van de werkzaamheden.

Aanbevelingen Hoofdbestuur Sociale Zekerheid

Hieronder volgen de aanbevelingen zoals die door het Hoofdbestuur zijn gedaan. Zoals al in de laatste Democraat van mei werd gemeld zullen deze aanbevelingen de basis zijn voor het hoofdstuk sociale zekerheid in het nieuwe verkiezingsprogramma.

Met uitzondering van de inleiding kunnen de hieronder geformuleerde aanbevelingen op het congres van 28 november in Nijmegen worden geamendeerd. De uiterste inzendtermijn voor amendementen is 1 oktober. Indien er behoefte bestaat aan een nadere toelichting van de stukken door leden van de SWB-werkgroep of het hoofdbestuur tijdens afdelings- en regiovergaderingen dan bestaat de mogelijkheid sprekers aan te vragen bij het landelijk secretariaat, telefoon 070-3858303.

A. Inleiding (niet amendeerbaar):

Centraal probleem voor onze sociale zekerheid en meer in het algemeen voor ons economisch draagvlak, is de lage arbeidsparticipatie: te weinig werkenden moeten de kosten van het levensonderhoud opbrengen voor te veel niet-(betaald)-werkenden. De hoge overdrachtsuitgaven die hiervan het gevolg zijn, leiden tot hoge belastingen en tot hoge sociale-zekerheidspremies. Deze maken de arbeidskosten hoog en beperken de aantrekkelijkheid van de Nederlandse arbeidsmarkt. Hoge collectieve lasten, leidend tot hoge bruto loonkosten, zijn nadelig voor onze concurrentiepositie.

De uitvoering van de sociale zekerheid is te lang los gezien van de noodzaak mensen die daartoe in staat zijn (opnieuw) te laten participeren op de arbeidsmarkt. Daar komt bij dat de uitvoeringsorganisatie van de sociale zekerheid en de rol van de sociale partners daarin steeds meer aan kritiek onderhevig is. Een van de redenen daarvoor is dat er momenteel geen helder onderscheid is tussen de verschillende verantwoordelijkheden voor het beleid op hoofdlijnen, de uitvoering zelf en het toezicht daarop.

Het sociale-zekerheidsstelsel kenmerkt zich door een teveel van alles: wetten, uitvoeringsregels, uitvoerende instanties, uitkeringen, berekeningstoelagen en verbijzonderingen.

B. Uitgangspunten:

SZ-01. De uitgangspunten van D66 bij de ontwikkeling en beoordeling van een systeem van sociale zekerheid zijn:

- rechtvaardigheid en rechtszekerheid, d.w.z. toereikende en zekere uitkeringen voor mensen die dat nodig hebben;
- doelmatigheid en eenvoud in wet- en regelgeving en in de uitvoering;
- gerichtheid op behoud of bevordering van individuele of eigen zelfstandigheid;
- solidariteit waar deze niet kan worden gemist en eigen verantwoordelijkheid waar deze mogelijk is;
- blijvende betaalbaarheid van het systeem.

SZ-02. Voorop staat dat het zwaartepunt verlegd moet worden van het verstrekken van uitkeringen naar het bevorderen van arbeidsparticipatie.

C. Aanbevelingen:

SZ-03. De arbeidsparticipatie moet op verschillende niveaus worden bevorderd:

- op macroniveau moeten in samenspraak met de sociale partners, de lonen gematigd worden en moet arbeidsbevo-

derend inkomens- en fiscaal beleid worden gevoerd;

SZ-04. – op mesoniveau moet een drastische stroomlijning plaatsvinden van de arbeidsvoorziening en de sociale zekerheid, in eerste instantie door middel van een intensieve samenwerking tussen betrokken instellingen op plaatselijk en regionaal niveau;

SZ-05. – op microniveau moeten de belemmeringen voor een verdergaande flexibilisering van de arbeidsmarkt zoveel mogelijk worden afgeschaft en dienen de mogelijkheden voor specifieke groepen om aan het arbeidsproces deel te nemen te worden verruimd. De huidige belemmeringen voor individuen om aan het arbeidsproces deel te nemen moeten worden weggenomen (afschaffing kostwinnersvoordelen, bevordering kinderopvang).

SZ-06. D66 acht centraal overleg tussen de regering en de sociale partners noodzakelijk om het kader te scheppen voor decentrale afspraken over het verruimen van arbeidsmogelijkheden en het opheffen van belemmeringen.

SZ-07. De bevordering van de arbeidsparticipatie mag niet langer alleen een zaak van de arbeidsvoorziening zijn maar moet ook een zaak van de uitvoeringsorganisaties van de sociale zekerheid worden.

SZ-08. De uitvoeringsstructuur van de sociale zekerheid dient daarom ingrijpend te worden gewijzigd:

- in bestuurlijk opzicht moeten bij deze samenwerking de verschillende verantwoordelijken voor het beleid op hoofdlijnen, de uitvoering zelf en het toezicht daarop duidelijk worden afgebakend. Ook dienen ze aan democratische eisen te voldoen;

SZ-09. – uitvoeringsorganisaties, arbeidsvoorzieningen en sociale diensten dienen nauw samen te werken;

SZ-10. – deze samenwerking dient te resulteren in een bundeling van taken zodat de burger zich slechts tot één loket hoeft te wenden.

SZ-11. D66 vindt de wetgeving op het gebied van de sociale zekerheid en de (subsidieregeling ten behoeve van de) werkgelegenheid te gecompliceerd en te gedetailleerd. Beide dienen sterk te worden vereenvoudigd. Een onafhankelijke commissie dient daartoe op korte termijn een opdracht te krijgen.

SZ-12. D66 is op dit moment geen voorstander van de invoering van een ministelsel omdat voorhands geen zekerheid bestaat over de volgende randvoorwaarden:

- een reële keuzemogelijkheid voor alle inkomensgroepen om aanvullende verzekeringen af te sluiten;

SZ-13. – het uitblijven van opwaartse druk op de lonen/lasten;

SZ-14. De automatische koppeling wordt vervangen door de beleidsmatige koppeling, waarbij als algemeen uitgangspunt geldt dat minimumloon en uitkeringen waardevast zijn. Een uitzondering vormt de AOW. Die moet welvaartsvast blijven.

SZ-15. D66 kiest in beginsel voor een waarde vaste (in plaats van een welvaartsvaste) koppeling om daarmee meer ruimte te creëren aan de onderkant van het loongebouw teneinde de werkgelegenheid te bevorderen.

SZ-16. De merites van een (gefiscaliseerd) basisinkomen dienen onderzocht te worden, in relatie tot maatregelen die de arbeidsdeelname stimuleren en die tot een arbeidsbevorderend en geïndividualiseerd inkomensbeleid leiden.

Vacatures

Met deze kennisgeving opent het Hoofdbestuur de kandidaatstelling voor vacatures in besturen en commissies waarin de ALV op 28 november 1992 dient te voorzien. De vacatures ontstaan doordat een einde komt aan de in het Huishoudelijk Reglement bepaalde bestuurstermijn of door de beslissing van het betreffende bestuurs- of commissielid om vroegtijdig af te treden.

Kandidaatstellingsformulieren kunnen aangevraagd worden bij het Landelijk Secretariaat van D66; Bezuidenhoutseweg 195; 2594 AJ Den Haag; tel.070-3858303. Ingevulde formulieren moeten voor donderdag 1 oktober 1992, 12.00 uur binnen zijn bij het Landelijk Secretariaat.

Belangstellenden wordt geadviseerd om voor meer informatie contact op te nemen met de bij de vacatures genoemde contactpersonen of met het Landelijk Secretariaat.

- Dagelijks Bestuur:

voorzitter : einde 1e termijn Ries Jansen
vice-voorzitter politiek : einde 1e termijn Marijke Augusteijn-Esser
1e penningmeester : einde 1e termijn Linze Schaap
2e penningmeester : einde 1e termijn Steven van Schilfgaarde

contactpersoon: Guus Faasen, directeur Landelijk Secretariaat, 070-3858303

- PSVI-Bestuur: 2 vacatures

Magda Berndsen en Katrien Penders beëindigen dit najaar hun derde en daarmee laatste bestuurstermijn.

contactpersoon: Leo Pinxten, directeur PSVI, 070-3858303

- SWB-Bestuur: 2 vacatures

Peter Schouten en Jan van der Veen beëindigen dit najaar hun derde en daarmee laatste bestuurstermijn.

Een profielschets voor de bestuursfuncties is verkrijgbaar bij het SWB, 070-3858303

- PEAC-Bestuur: 2 vacatures

Gusta Franke en Matthie Reitsma treden af als bestuurslid.

contactpersoon: Maria van der Leeuw, voorzitter PEAC, 020-6646215

- Rapportagecommissie: 2 vacatures

Rosemary van der Avort (einde tweede en laatste termijn) en Elmer Klaasen treden af.

contactpersoon: Wim Letschert, tel. 04110-1201

- Programmacommissie: 1 vacature

Nicky van 't Riet is tijdens het voorjaarscongres gekozen als secretaris organisatie DB-D66; hierdoor is een vacature ontstaan in de Programmacommissie.

contactpersoon: Nicky van 't Riet, 030-318966

- Geschillencommissie: 1 vacature

Floris Plate beëindigd zijn tweede termijn en laatste termijn.

contactpersoon: Harry Geelen, 070-3237330

- Financiële Commissie: 1 vacature

Ada Vermeer-Janse beëindigd haar tweede en laatste termijn.

contactpersoon: Ada Vermeer-Janse, 020-3237330

- Landelijke verkiezingscommissie: 2 vacatures

Arno van der Avort beëindigd zijn tweede en laatste termijn; daarnaast is er een nog openstaande vacature.

contactpersoon: Arno van der Avort, tel.04997-75024

Dat er heel wat problemen in de gezondheidszorg zijn, weet iedereen. Maar hoe erg het in feite is, dat realiseren slechts weinigen zich.

Hoe komt dat? Is 't omdat we er niet dagelijks persoonlijk mee geconfronteerd worden? Of omdat we in Nederland een beetje demonstratie-moe beginnen te worden? Dat schouderophalende 'het-zal-wel-gevoel' bij de zoveelste om aandacht schreeuwende Binnenhof-actie.

Toch is 't ook heel goed mogelijk dat men niet goed of onvoldoende geïnformeerd is. En dat nu is iets wat lezers van ochtendblad Trouw niet snel zal overkomen.

Trouw besteedt namelijk structureel veel aandacht aan de gezondheidszorg. Een bewuste keuze, die ook blijkt uit het feit dat er op de redactie liefst vier mensen zijn die zich specifiek met dit onderwerp bezighouden. Waardoor de discussie niet slechts vanachter het bureau, maar ook vanuit de praktijk gevoerd kan worden.

Dezelfde manier van journalistiek bedrijven hanteert Trouw als 't gaat over onderwerpen als de derde wereld, werkloosheid, onderwijs en milieu.

U kunt Trouw dan ook typeren als een krant die werkt vanuit een diep respect voor de wereld en de mensen die er leven. Dat maakt Trouw tot een betrokken krant, maar het maakt Trouw bovenal tot een krant die u steeds betrokken houdt.

Voor een (proef-)abonnement kunt u 020-6681300 bellen.

Trouw houdt je betrokken.

Het gewicht van het Deense nee

Er werd gesproken over 'een belangrijk signaal', 'een gebeurtenis waar we lering uit moeten trekken' en over 'een illustratie van de wijdverspreide gevoelens van onvrede'. En natuurlijk kwam ook 'de kloof tussen burger en politiek' uitvoerig aan de orde. Kortom, de Tweede Kamer sprak donderdag 11 juni over de uitslag van het Deense referendum.

Het Deense neen tegen 'Maastricht' moet serieus genomen worden. Dat vonden alle woordvoerders. Maar welke consequenties moet je aan die uitslag verbinden? Het antwoord: voorlopig geen enkele. Er waren wel antwoorden, maar die werden door een ruime meerderheid in de Kamer te licht bevonden. Groen Links kwam met het voorstel om ook in Nederland een referendum te organiseren over 'Maastricht'. Dat zou dan echter een raadgevend (adviserend) referendum worden. Aangezien de Nederlandse grondwet daar de ruimte voor biedt, zou die op korte termijn kunnen plaatsvinden. De woordvoerders van PvdA en D66, Jan Lonink en Doeke Eisma, zagen echter veel haken en ogen aan dit voorstel. Zij zijn voorstander van een bindend referendum, dat plaatsvindt nadat het parlement zich heeft uitgesproken. Maar zo'n referendum kan pas na een grondwetswijziging georganiseerd worden en daar willen CDA en VVD niet aan meewerken. In een adviserend referendum zagen Lonink en Eisma niets. De

burger zou dan door de politiek worden opgeroepen tot deelname aan een referendum, hoewel de uitslag door diezelfde politiek terzijde kan worden geschoven. Dat vond Lonink riskant. "Dan bestaat het gevaar dat de kloof tussen burger en politiek nog groter wordt". Al bleef Eisma doorvragen, woordvoerster Brouwer kon niet aangeven of voor Groen Links de uitslag van zo'n referendum bindend zou zijn. Brouwer benadrukte dat de uitslag belangrijk zou zijn en kon zich "heel goed voorstellen" dat die zelfs bindend zou zijn. Verder wilde zij niet gaan. Eerst moest de vraag beantwoord worden of het parlement zo'n adviserend referendum wel zou willen. Eisma stelde daar tegenover dat juist van tevoren duidelijk moet zijn wat er met de uitslag gebeurt. Hij riep het parlement en de Commissie Deetman op nog eens na te denken over de mogelijke invoering van een correctief, bindend referendum.

De VVD opperde in navolging van Britse conservatieven een andere mogelijkheid. Er kan een nieuw protocol

aan het verdrag worden toegevoegd "waarin grenzen zouden worden gesteld aan de bevoegdheden van Brussel". Weisglas: "Heronderhandeling over het verdrag zelf is dan niet nodig". Maar het probleem is natuurlijk dat over dat protocol wel onderhandeld moet worden, en misschien willen andere landen nog wel andere protocollen opnemen. Dan zou alsnog de gevreesde Doos van Pandora worden opengetrokken. Voorlopig voelt de Kamer daar bar weinig voor. En dus zit er niets anders op dan gewoon door te gaan met ademen, door te gaan met het ratificatieproces. "Komt tijd, komt raad", zei Van den Broek geruststellend. Dat geldt misschien voor Europa, maar niet voor D66 dat met een probleem blijft zitten. 'Europeanisering' en 'democratisering' stonden altijd hoog in het vaandel van D66. Steeds duidelijker wordt echter dat zowel het een als het ander moeilijk te realiseren is, laat staan allebei tegelijk.

Bob de Ruiter

Europa en justitie: opletten!

Op 10 en 11 juni werd in de Tweede Kamer een kort maar veelzeggend interpellatiedebat gevoerd, aangevraagd door woordvoerder justitie Gerrit Jan Wolffensperger. Veelzeggend, omdat duidelijk werd dat parlementariërs het Europese integratieproces heel nauwlettend en alert moeten volgen. Even niet opletten kan betekenen dat er zaken worden geregeld die naderhand niet meer terug te draaien zijn. Dat probleem wordt nog groter als er beleid gemaakt dreigt te worden dat voorbehouden is aan de lidstaten. Inzet van het debat was het veiligstellen van het Nederlandse drugsbeleid, dat redelijk succesvol genoemd kan worden en ook in het buitenland steeds meer waardering krijgt. Dit beleid is enerzijds gebaseerd op de scheiding tussen soft drugs en hard drugs, waardoor er sprake is van een gedifferentieerd strafrechtelijk ingrijpen. Anderzijds is het beleid gericht op hulpverlening aan verslaafden. Een dergelijk

evenwichtig beleid wil de Kamer niet prijsgeven, de regering ook niet. De Nederlandse bewindslieden hebben in Europese kaders al herhaaldelijk het eigen drugsbeleid moeten verdedigen, bijvoorbeeld gedurende de onderhandelingen over het Schengenverdrag. Tot dusver met redelijk succes en men ging er dan ook van uit dat de uitgangspunten van het Nederlandse drugsbeleid overeind zouden blijven. Maar recent ontstond er onrust in ambtelijke gelederen. Zozeer zelfs, dat daarvan berichten in de pers verschenen en een eenvoudig Kamerlid ambtelijke stukken "in de fietsenstalling" vond. De reden voor de opwinding was het voorstel tot oprichting van een Europees drugswaarnemingscentrum, waarover de ministers van buitenlandse zaken op 15 en 16 juni een besluit wilden nemen. Vooraf was er echter geen overleg met de Kamer meer gepland om over de agenda van de Algemene Raad te praten. Daarom

leek afwachten, met het risico dat onomkeerbare besluiten zouden worden genomen, uit den boze. Een spoeddebatje dus. Waar ging het nu om? Het probleem betrof niet de oprichting van het centrum, maar wel de vraag wat de rol van de Europese Commissie vervolgens zou zijn. Het centrum moet namelijk informatie gaan verzamelen over het drugsbeleid in de lidstaten van de Europese Gemeenschap.

De vraag is echter vooral wat de Europese Commissie met die informatie gaat doen. Naar aanleiding van wat bekend was over het voorstel, bestond de vrees dat de Europese Commissie hierin een aansporing zou kunnen zien zich ook met de strafrechtelijke aspecten van het drugsbeleid te gaan bezighouden. En daarmee af te koersen op een harmonisatie van het drugsbeleid. Nederland zou dan het eigen drugsbeleid moeten aanpassen. Een uiterste consequentie zou bijvoorbeeld de sluiting van alle koffieshops kunnen zijn.

Drugbeleid behouden

Alle aanleiding dus om de regering erover aan de tand te voelen. Maar liefst vier bewindslieden verschenen in de Kamer en zij bevestigden, bij monde van de minister van buitenlandse zaken, dat het eigen drugsbeleid behouden dient te blijven. Daarom was Nederland bij de ambtelijke voorbereiding niet akkoord gegaan met het voorstel zoals het er lag en werd in ambtelijke kring verder aan overeenstemming gewerkt om tegemoet te komen aan de Nederlandse zorgen. Natuurlijk stelde de mededeling van de regering dat ook zij van mening blijft dat het Nederlandse drugsbeleid moet worden gehandhaafd enigszins gerust. Toch was naar de mening van Wolffensperger een en ander belangrijk genoeg om de Kamer vooraf op de hoogte te stellen van de uitkomsten van het ambtelijk vooroverleg, en dus van het uiteindelijke voorstel, voordat in Brussel een definitieve beslissing zou kunnen worden genomen. Daarom diende hij een motie in, die de regering vroeg geen definitieve instemming aan het voorstel te verlenen voordat nader overleg met de Kamer zou hebben plaatsgevonden. Minister Van den Broek had duidelijk geen behoefte zich aan handen en voeten te binden, ervan uitgaande dat overeenstemming over het voorstel nog zou worden bereikt. Hij deed vervolgens de toezegging dat de Kamer vóór de vergadering van de Europese ministers per brief zou worden ingelicht over de afloop van het ambtelijk vooroverleg. De Kamer kon zich dan nog tijdig beraden en hopelijk het definitieve groene licht aan de regering geven voor wat betreft besluitvorming in Brussel. Voor het moment leek alles toen veilig gesteld en hoefde de motie niet in stemming te worden gebracht. Eén dag later bleek echter uit contacten met de regering - een officiële brief had de Kamer toen nog niet bereikt - dat er nog geen overeenstemming was bereikt. En toen werd alsnog de motie in stemming gebracht. Deze werd aangenomen en daarmee lag de wens van de Kamer vast dat de regering alleen "ad referendum" akkoord zou kunnen gaan met de voorgenomen besluitvorming. Een gedragslijn die in onze nationale verhoudingen ongebruikelijk is, maar die niettemin gewenst kan zijn: het blijft opletten! Op het moment van het ter perse gaan van deze De Democraat is de precieze afloop nog niet bekend.

Gerdine Rodenburg

Nabestaandenwet: hinken op twee gedachten

In december 1988 bepaalde de Centrale Raad van Beroep dat de Algemene Weduwen en Wezenwet (AWW) discriminerend is ten opzichte van weduwnaars. Als gevolg van deze uitspraak hebben ook mannen sindsdien recht op AWW-uitkering wanneer hun vrouw komt te overlijden. Een en ander betekent een extra beslag op de sociale-zekerheidsuitgaven van zo'n 700 miljoen gulden per jaar. Deze financiële strop vormt dan ook de aanleiding voor het op 16 juni gevoerde debat over de wijziging van de AWW. In tegenstelling tot de politieke drukte over de ingrepen in duur en hoogte van de WAO, heerst er een bijna serene rust rond de kabinetsvoorstellen voor de nieuwe nabestaandenwet, de ANW. En dat terwijl de gevolgen zeer ingrijpend kunnen zijn. Het wetsvoorstel zal er toe leiden dat de huidige nabestaanden een lage basisuitkering krijgen met daarboven een toeslag waarvan de hoogte afhankelijk is van het eigen inkomen. De voorgestelde inkomensstoets zal een sterk ontmoedigende werking hebben op de arbeidsparticipatie van weduwen, die toch al laag is. In de praktijk leidt het hanteren van een inkomensstoets er toe dat de huidige nabestaanden met arbeidsinkomsten een inkomensachteruitgang ondervinden die op kan lopen tot ongeveer 700 gulden per maand ten opzichte van de huidige AWW. Bepaald geen prikkel dus om deelname aan betaalde arbeid te bevorderen. Het wetsvoorstel zal er bovendien toe leiden dat nabestaanden van partners die géén inkomen hadden ten tijde van

het overlijden, toch recht kunnen doen gelden op de inkomensafhankelijke basisuitkering tot hun 65ste jaar. D66 heeft in het debat zware kritiek geuit op het wetsvoorstel. Louise Groenman noemt het voorstel "hinken op twee gedachten". Zij wijst er op dat bij deze regeling met name weduwnaars na het overlijden van hun nietwerkende vrouw een uitkering krijgen uitbetaald, hoewel ze daar niet tegen verzekerd waren. Daarentegen zullen weduwen bij het wegvallen van hun werkende man voor minder verzekerd blijken te zijn dan verwacht mocht worden. D66 wil bij de nieuwe ANW blijven uitgaan van de verzekeringsgedachte, waarbij het inkomen van de overledene is verzekerd en het eigen inkomen van de nabestaande buiten beschouwing blijft. Huidige AWW-ge-rechtigden moeten bovendien buiten de wijzigingsvoorstellen worden gehouden. Door de toenemende economische zelfstandigheid van vrouwen moet er voor de toekomst van uitgegaan worden dat een collectieve nabestaandenverzekering op den duur overbodig wordt. Toekomstige generaties zullen zich daar op kunnen voorbereiden door zich particulier te verzekeren voor het risico dat hun partner komt te overlijden. Uiteindelijk blijft er dan nog slechts een collectieve verzekering bestaan die recht geeft op enerzijds een 1 jaar durende gewenningsuitkering en anderzijds een afzonderlijke regeling voor achterblijvende kinderen (halfwezen).

Mark Geers

advertentie

Vijfentwintig jaar Democraten 66

De geschiedenis van de partij in een
40 minuten durende documentaire op VHS.
Maak 25 gulden plus 56 gulden verzendkosten over
op girorekening 1477777 van D66
o.v.v. VIDEO 8060.

D66-senator Eddy Schuyer laakt grote aantal vakken

Roep om verandering

basisvorming komt snel

In onderwijsland prediken de mensen al jaren 'rust aan het front'. Het onderwijs wordt horendol van alle wijzigingen die elkaar in snel tempo opvolgen. Volgens D66-senator Eddy Schuyer zal de roep om verandering van de basisvorming echter niet lang uitblijven.

"Rust aan het front, dat kan niet met deze wet, dat kan ik je garanderen. Niemand is blij met de basisvorming van staatssecretaris Wallage, dat is heel opvallend. De wet vraagt ook heel snel om aanpassing." D66 stemde in de Eerste Kamer, met de VVD en klein rechts, dan ook tegen de plannen van Wallage, terwijl de Tweede-Kamerfractie van D66 wel voor was.

Schuyer daarover: "Natuurlijk is er overleg met Hans van Mierlo en Aad Nuis geweest. Ze hadden begrip voor onze argumentatie. Onderwijswoordvoerder Nuis heeft ook veel kritiek geuit op de voorstellen, maar volgens hem valt er toch mee te leven. De doorslag gaf voor hem dat er na 30 jaar praten over nieuw onderwijs eindelijk eens een beslissing moest worden genomen. Ook vindt hij het belangrijk dat er jarenlange voorbereidingen zijn getroffen. Hij voorzag problemen als de zaak weer zou worden teruggedraaid."

Allochtonen

De D66-Senatoren vinden dat er bepaald niet met de basisvorming te leven valt. Althans niet met deze basisvorming. "Drie jaar lang basisvorming met 15 vakken, en met alle kinderen van 12 tot 16 jaar in dezelfde groep, dat werkt niet. Dat weet iedereen die in het onderwijs gezeten heeft. Vooral in het beroepsonderwijs en het onderwijs aan kinderen van allochtonen zitten de problemen. Deze wet biedt meer kansen voor verschillen tussen begaafde kinderen en minder begaafde, terwijl het tegendeel toch de bedoeling is. Kinderen van buitenlandse mensen en met name kinderen die hier zijn na gezinshereniging worden straks het kind van de rekening", aldus Eddy Schuyer, die constateert dat daar in de Tweede Kamer nauwelijks aandacht voor was. "Voor deze kinderen is het vrijwel onmogelijk om eerst de taal te leren en dan in vijf jaar, met zo'n overladen leerprogramma, de mavo of het lbo

door te lopen. Trouwens 15 vakken basisvorming, dat bestaat nergens in Europa. Nederland moet juist nu, met een verenigd Europa voor de deur, aansluiten."

Het grote aantal vakken is Schuyer een doorn in het oog. "Met 10 of 11 vakken kun je volstaan. Nu wordt straks in economie en informatica zo weinig les gegeven dat het geen zin heeft. Schrap dat dan maar of breng het onder in een speciale, beroepsgerichte administratieve opleiding." De roep om meer beroepsgerichte vakken gaat straks sowieso de kop op steken, meent de D66'er. "En dan gaat alles weer schuiven. Want dan moeten er ook vakken sneuvelen. En welke zijn dat dan?"

De bemoeizucht van 'Zoetermeer' steekt. Vrijwel elke week dwarrelt er nog steeds een nieuwe circulaire op de schoolbanken neer. De D66'er: "Waarom bemoeit Zoetermeer zich overall mee? Waarom geeft Wallage de scholen niet meer bevoegdheden? Waarom zeg je niet: 60 tot 70 procent van het aantal uren ligt vast voor de basisvorming en de rest laat je over aan de scholen? Die rest dat kan bijvoorbeeld een gymnasiale, een beroepskwalificerende of een administratieve kant zijn."

De Senaatsfractie van D66 had ook staatsrechtelijke bezwaren tegen het wetsvoorstel. "Een wetsvoorstel aannemen waarvan al duidelijk is dat er, onder invloed van de CDA-fractie in de Eerste Kamer, drie wijzigingen in moeten worden aangebracht, dat is staatsrechtelijk dubieus. De 'Koninklijke Weg' is een 'novelle', een wetswijziging. Maar ja, dat kost tijd. Wallage vreesde voor fikse vertraging of zelfs afstel, omdat het kabinet steeds in de

problemen was. Valt het wel of valt het niet, dat was de vraag."

Socialistisch stokpaardje

De basisvorming is allang niet meer wat het volgens de PvdA had moeten zijn, de middenschool van oud-minister van onderwijs Van Kemenade is ver weg. De D66-senator: "De basisvorming is beslist geen socialistisch stok-

paardje, zoals de VVD steeds beklemtoont. Het wordt juist een 'compromis van een compromis van een compromis' genoemd." Ook de Senaat, die formeel alleen 'ja' of 'nee' tegen een voorstel mag zeggen, bracht weer veranderingen aan. Schuyer: "Ik vind dat de Senaat best mag zeggen dat een wetsvoorstel niet acceptabel is tenzij het veranderd wordt. De Eerste Kamer

Eddy Schuyer (foto Dennis Sies)

heeft het trouwens al honderden keren gezegd, er is wat dat betreft niks nieuws onder de zon. Het is juist het kabinet dat steeds problemen oproept door met een crisis te dreigen, hoewel dat deze keer niet echt gebeurde. En CDA-fractievoorzitter Kaland? Ach, die heeft een zekere ijdelheid, maar als je dat erafhaalt..."

Het zal overigens nog wel een tijdje duren voordat nieuwe veranderingen na de basisvorming van Wallage een feit zijn, denkt Schuyer. "De basisvorming gaat in 1993 en 1994 in. De eerste ervaringen met de basisvorming van drie jaar, dan praat je al over 1996. Voordat er dan het een en ander veranderd is, dan zijn we weer jaren verder. Als je eenmaal iets hebt ingevoerd is het moeilijk om dat snel te veranderen. Daarom moeten we denken aan het einde van deze eeuw."

Martin Voorn

Aan 's meesters voeten

Onder deze titel schreven wij in maart 1988 ruim twee pagina's in iDemocraat over de meesterklas die het PSVI organiseerde in De Balie in Amsterdam ter gelegenheid van de viering van haar tweede lustrum. Zaterdag 20 juni vierde het PSVI haar derde lustrum, opnieuw in De Balie en met een nieuwe meesterklas. Geen plaats hier voor een uitputtend verslag waarin alle junioren aan het woord komen, maar wel ruimte voor algemene conclusies. Eerst een letterlijk citaat uit 1988: 'Wie er niet bij was moet het doen met deze zwart-wit-neerslag die per definitie alle warmte en kleur van toon en timbre mist. Om van de grijns en de schaterlach van het publiek nog maar niet te spreken.' Dat geldt deze keer onverminderd. De dag werd geopend door Magda Berndszen, voorzitter van het PSVI. Vier jaar geleden zat ze tussen de junioren in de meesterklas haar stelling te verdedigen, nu is zij burgemeester van Obdam, maar Magda betwist elk causaal verband tussen toen en nu. Wel had ze groot respect voor de durf van de negen junioren om ten overstaan van zo'n kritisch publiek in debat te gaan met de meesters. Adrienne Vrisekoop, lid van de Eerste Kamer, leidde het debat, 'een discussie niet gehinderd door omzichtigheid of compromisdwang', zoals ze het noemde, daarbij betreurend dat ze zelf niet aan die discussie kon deelnemen. Zij leidde met soepele hand de meesters: Helen de Maat-Koolen, Secretaris Generaal van het ministerie van Sociale Zaken, good old Hans van Mierlo en Eddy Schuyer, lid van de Eerste Kamer, langs respectievelijk de volgende onderwerpen: de sociale zekerheid, Europa en de kwaliteit van de democratie. Maarten Brackel, Ingrid van Engelshoven en Han Polman kruisten de degenen met Eddy Schuyer. Mark Geers, Anja Overhoff en Steven van Schilfgaarde discussieerden met Helen de Maat. Wendelmoet Stocks, Mark van Barschot en Stefanie van Vliet tenslotte troffen Hans van Mierlo in het debat. Was er vier jaar geleden duidelijk iemand die 'de vogel afschoot', nu zou ik niemand aan kunnen wijzen voor de prix d'excellence. Ingrid van Engelshoven had een losse trant van praten. Niet dat zij

haar stelling tot op het bot verdedigde, maar zij trok wel de aandacht. Enerzijds met een lekkere actuele stelling over de overbodigheid van de Eerste Kamer. Anderzijds door het gebruik van de tegenstelling 'wij' en 'jullie' tegen Eddy Schuyer. Als beleidsmedewerker van de Tweede Kamerfractie ging haar dat gemakkelijk af. Letterlijk zei Ingrid tegen Eddy, doelend op de politiek-inhoudelijke toets die de Eerste Kamer steeds meer hanteert: 'Uw bijdrage aan het debat over de basisvorming had in de Tweede Kamer niet misstaan.' Als ik ruimte had zou ik alle deelnemers, junioren als meesters, citeren, ook zij die in perfect geconstrueerde volzinnen hun stellingen met kracht van argumenten meesterlijk maar monotoon en zonder enige speelse wijzen wisten te verdedigen. Verwijt mij niet dat ik gevoeliger ben voor de trant dan voor de kracht van het bewijs. Het PSVI heeft met deze dag opnieuw bewezen dat zij

voor haar taak van politieke scholing berekend is.

Het is een drukke winkel en elke cursus die wordt aangeboden is snel volgeboekt. Maar met die meesterklas is méér te doen. We hoeven geen vijf jaar te wachten tot het PSVI twintig jaar bestaat. Wie daar behoefte aan heeft kan eerder aan de slag. Van de eerste meesterklas bestaat een videofilm en die is beschikbaar. Elke regio, grote afdeling of groep van afdelingen is in staat om een paar meesters op te trommelen. En laat dan het aankomend talent zich maar melden. Wanneer je, zoals in Amsterdam, afsluit met een algemene discussie met de hele zaal, dan kun je er nog een leuke dag van maken, waarop allerlei onderwerpen aan de orde komen, waarover je vroeger in de partij nauwelijks hardop kon praten. Maar daarom was er ook geen pers bij.

*De 'Masterclass'
in De Balie*

Stijn Verbeek

Partijnieuws

International Quarterly

Een niet bestaand blad bespreken? Dat is een moeilijke klus. Door de naam dacht ik onwillekeurig aan de Daily Invisible, maar die krant bestaat... Er komt een nieuwe loot aan de stam van D66-bladen. In september verschijnt het eerste exemplaar van de D66 International Quarterly (I.Q.). De voorbereidingen voor dit blad zijn al geruime tijd gaande. Doel is het presenteren van de partij in het buitenland. Bovendien kunnen buitenlandse contacten met het Engelstalige periodiek onderhouden worden.

Geïnteresseerden in Nederland kunnen zich abonneren op het blad, dat zich meer in het bijzonder richt op leden van het Europees Parlement, ambassades en D66-leden in het buitenland. Ongetwijfeld zal dit blad in een behoefte gaan voorzien.

De inhoud zal gegroepeerd zijn in een aantal vaste rubrieken: The Party, The Parliamentary Group, The European Parliament, The Magazines en The Youth. In diverse partijgeledingen zijn correspondenten benoemd: o.a. Michel Groothuizen, Arjen Bouter, Leo Keus en Frank van Krevel. Voor de goede orde: IQ moet een

zelfstandig blad worden met eigen signatuur. Weliswaar worden artikelen uit onder meer De Democraat, en Idee etc. kort overgenomen, de nadruk zal liggen op eigen bijdragen. Uit de partijbladen worden alleen belangwekkende artikelen overgenomen, staat enigszins dreigend in een redactiebrief. In een opzicht is het blad te vergelijken met andere partijbladen: de tijd die verstrijkt tussen de kopij-deadline en verschijnen is lang. Erg lang zelfs. Informatie over IQ kunt u krijgen bij Wilfried Derksen (telefoon: 03493 - 58421).

Peter van den Besselaar

Symposium voor afdelingsbestuurders

Voor bestuurders van D66-afdelingen houdt het Politiek Scholings en Vormings Instituut (PSVI) op zaterdag 12 december 1992 een symposium dat geheel in het teken staat van de gemeenteraadsverkiezingen. Afdelingen en in het bijzonder afdelingsbestuurders, vervullen immers een zeer belangrijke rol in het traject naar de gemeenteraadsverkiezingen. In een keur aan werkgroepen komen dan onderwerpen aan bod zoals: Samenstellen van Verkiezingsprogramma, Campagnevoeren (stijl en middelen), Lokale en Regionale Media, Draaiboek - verkiezingen en Kandidaten. Reserveer nu reeds 12 december in uw agenda. Afdelingssecretarissen krijgen over deze belangrijke bijeenkomst tijdig en uitvoerig van het PSVI bericht.

Cursus gemeentefinanciën

Hoe lees je de gemeentebegroting, de jaarrekening, hoe komt het financiële beleid tot stand? De cursus, die wordt gehouden op zaterdag 5 september, is een intensieve basiscursus gemeentefinanciën met ervaren begeleiders.

De documentatie die het PSVI hierbij gebruikt is inmiddels in vele cursussen beproefd, met uitstekend resultaat. Naast deze documentatie hebben deelnemers een exemplaar nodig van de eigen gemeentebegroting, waar ze vragen bij voorbereiden aan de hand van een vragenlijst. Uw aanmelding dient uiterlijk 10 augustus binnen te zijn. Deelname kost 30 gulden (incl. documentatie en lunch). De cursusplaats is Bodegraven.

Oriëntatie op het politieke handwerk

Voor het PSVI zijn de gemeenteraadsverkiezingen van 1994 reeds begonnen. Speciaal voor hen die overwegen zich te kandideren voor de gemeenteraad, maar géén ervaring hebben met de praktijk van het raadswerk organiseert het PSVI een reeks oriëntatiedagen. Ervaren gemeenteraadsleden begeleiden deze bijeenkomsten, die plaatshebben op vrijdag 11 en zaterdag 12 september. De eerste twee bijeenkomsten zijn gepland op 12 en 19 september. Uw aanmelding dient uiterlijk 24 augustus bij het PSVI binnen te zijn. Deelname kost 10 gulden, inclusief documentatie.

.....
advertentie

1. free-lance notulisten en typistes (m/v)

voor notuleren van onder andere bestuurs- en commissievergaderingen en voor het uittypen van onder meer congressdocumenten.

2. vrijwilligers (m/v)

voor algemene ondersteuning van de medewerkers van het landelijk secretariaat. Voor informatie over beide functies kunt u zich wenden tot Guus Faasen, directeur Landelijk Secretariaat, 070-3858303

IK BESTEL:

- RAADSWERK**
 Introductiebrochure over de algemene praktijk aspecten van het raadswerk, de inrichting van het gemeentebestuur, de positie van raadsleden. 20 blz. f 2,-.
- VOOR DE D'RAAD**
 Hét D66 tijdschrift voor met name lokale en regionale politiek. Voor de D'Raad biedt een afwisseling aan informatieve en opiniërende artikelen, melding van lokale nota's en projecten op allerlei terreinen, relevante informatie voor raads- en statenleden van medewerkers en leden van de kamerfracties, kort partijnieuws etc.. Voor de D'Raad verschijnt 6 x per jaar, ca. 18 blz. Een jaarabonnement kost f 40,-.
 Lidmaatschapsnummer _____

IK MELD MIJ AAN:

- CURSUS GEMEENTEFINANCIËN**, op zaterdag 5 september te Bodegraven f 30,-.
- Trainingsweekend "ONDERHANDELEN VOOR WETHOUDERS"**, op 11 en 12 september te Bentfeld f 200,-.
- ORIENTATIE OP HET POLITIEKE HANDWERK**, 12 september, plaats wordt later bekend, f 10,-.
- ORIENTATIE OP HET POLITIEKE HANDWERK**, op 19 september, plaats wordt nog bekend gemaakt, f 10,-.
- STUDIEDAG MINDERHEDEN**, op 17 oktober te Delft f 20,-.

meer informatie in de volgende DEMOCRAAT.
 (pas betalen ná ontvangst van een acceptgiro)

NAAM: _____

ADRES: _____

PC/TELEFOON: _____

FUNCTIE IN D66: _____

opsturen naar het PSVI-D66, Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ DEN HAAG of telefonisch: 070 - 3858303

Vergaderdata Emancipatienetwerk D66

Dit jaar worden nog twee bijeenkomsten van het Emancipatienetwerk gehouden:

- Donderdag 3 september in Den Haag, gebouw Eerste Kamer (Binnenhof 22). Spreekster Heleen de Maat, secretaris-generaal van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid;

- Dinsdag 6 november in Utrecht, bij de fractie van D66 in het gemeentehuis. Spreekster: Dian Herpui, hoofd In- en Externe Betrekkingen luchthaven Schiphol.

Inlichtingen:
 Marie Louise Tiesinga, telefoon 075-286966

Raadslid D66 leest Proust

Van onze verslaggever

ROTTERDAM - Er worden volgend jaar in Rotterdam vijfhonderd witte, geurende meidoorns aangeplant. Tijdens de discussie over dit besluit las het D66-raadslid Van Weelden een passage voor uit Combray van Marcel Proust. Wethouder Graafstra moest toegeven nooit een werk van Proust te hebben gelezen.

Een abonnement op Idee kost 66 gulden per jaar (zes nummers). Een los nummer kost 15 gulden (exclusief portokosten). Vul de bon in en stuur hem naar:

SWB-D66
Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag

Naam: _____

Straat: _____

Postcode: _____

Plaats: _____

- Noteer mij als abonnee.
 Stuur mij een proefnummer.
 Stuur u geen geld. U ontvangt een accept-giro!

De literaire voordracht van de D66-er had succes. Het bloemrijke betoog overtuigde Graafstra, die nog deze maand de meidoorns zal laten aanplanten. Het D66-raadslid Van Weelden leest naast Proust al jaren Idee, het tijdschrift van het wetenschappelijk bureau van D66.

Euro-conferentie

Europa is veranderd. Er zijn nieuwe grenzen op de landkaart verschenen. Nieuwe politici hebben plaatsgenomen in nieuwe regeringen. Het Europa van morgen staat voor de deur!

Drie vragen liggen voor. Hoe zal het nieuwe Europa eruit zien? Hoe verhouden de feitelijke processen van machtsvorming zich tot de formele structuren die worden geschapen? En wat betekent dit voor de aparte landen, en voor Nederland in het bijzonder?

In SWB verband wordt een conferentie voorbereid die tracht het nieuwe Europa en de gevolgen er-

van in kaart te brengen.

Speciale aandacht gaat uit naar de rol van de internationale organisaties, de EEG, de CVSE, de WEU en de NAVO. Gezocht moet worden naar de materiële processen, niet in de eerste plaats naar formele of institutionele processen. Wat gebeurt waarom en waar, dat is de vraag.

Hoe kan het nationale parlement controle uitoefenen op de besluitvorming die elders wordt voorbereid en plaats vindt en hoe liggen de verhoudingen?

Wat is de uitwerking van de reeds genomen besluiten? Deze vraag heeft specifiek betrekking op de beleidsterreinen milieu, immigratie en de EMU. Meteen daarop volgt natuurlijk de vraag hoe we de uitwerking beoordelen. Deze vraag krijgt meer gewicht nu Nederland van netto-ontvanger, netto-betaler is geworden.

Wat zijn de gevolgen voor de Nederlandse bestuursinrichting? Hoe geeft men vorm aan het subsidariteits-beginsel? Hoe verandert de inrichting van Nederland in het nieuwe Europa, gelet op het nationale, het regionale en het lokale niveau? De conferentie heeft plaats op zaterdag 19 september in Utrecht. Nadere gegevens worden nog bekend gemaakt.

IK BESTEL:

IDEËËN

- Jubileumbrochure, De veranderende rol van de politieke partijen, f 15,- ex porto

SWB-CAHIER

- Niet-huwelijkse relaties, f 8,- ex porto

a.u.b. pas betalen na ontvangst acceptgiro!

IK MELD MIJ AAN VOOR:

- De EUROPA CONFERENTIE, zaterdag 19 september te Utrecht

Naam _____

Adres _____

Postcode _____

Woonplaats _____

Functie D66 _____

Adm.nr. D66 _____

Bel of schrijf naar:

SWB-D66,
Bezuidenhoutseweg 195,
2594 AJ Den Haag,
070 -3858303

Uitslag verkiezingen Adviesraad D66

De volgende kandidaten zijn verkozen in de Adviesraad:

Drenthe:

- Henk Roelofs
- Erik Horstmeier
- Goos Lier
plaatsvervangend lid:
- Piet Beunder
- Rien Struik

Friesland:

- Jeen Postma
- Rienk Bruinsma
- Bertus Vroome
plaatsvervangend lid:
- Bernard Posthumus
- Guus De la Bijle

Flevoland:

- Wiel Cleutjens
- Vacant

Gelderland:

- Habib Georges
- Jan Nijland
- Aly Onderstal
- Louk Locht
- Ria Noordhoek
plaatsvervangend:
- Jan Traag

- Theo Bekkers
- Wilfried Derksen
- Willem-Jan Stegeman
- Henk Kreeft

Groningen:

- Steven Pieters
- Bert Karsies
- Doede de Vries
plaatsvervangend:
- Lous Caderius van Veen-De Savornin Loman
- Jan-Pieter Wind
- Jan Stehouwer

Limburg:

- Erik Jongejan
- Frans Bongers
- Vacant

Noord-Brabant:

- An van der Wiel-Bosch
- Joop Harberink-Geense
- Wil van Zon
- Jos Haverkort
- Ton van Kersbergen
plaatsvervangend:
- Jaap van der Sar
- Ei Pieters-Dirker

Noord-Holland:

- Patrick Poelmann
- Mimy Sluiter
- Attila Arda
- Felix Frankfurter
- Wouter van Andel
- Andre IJff
- Emile Esajas
plaatsvervangend:
- Nico Kamphorst
- Jan-Kees Emmer
- Liesbeth Mulder
- Hans Berkhout
- Juliane Amsberg
- Henk Dinkgreve
- Ted Hillebrand

Overijssel:

- Eddy Tulp
- Emiel Stolp
- Wim Sekeris
plaatsvervangend;
- Alfred Dekker

Utrecht:

- Nel van der Waart
- Barbara Eijsten
- Roelof van Netten
- Pieter Ullersma
- Niko Zeevenhooven
plaatsvervangend:
- Marleen Kamperman

Mulder

- Keimpe Algra
- Piet Bloemsmas
- Joop Mulder
- Lou van der Beucken

Zeeland:

- Monique Schoonen
- Bruno Tideman
- Ada Geertse-Filius
plaatsvervangend:
- Peter de Kam
- Ernie de Bruijn

Zuid-Holland:

- Margriet Zwijnenburg
- Erika Jaspers
- Henk Bleumink
- Anita Hajjioannou
- Ronald Verhagen
- Gerrit van Malkenhorst
- Theo Scherpenzeel
- Bernard Aris
plaatsvervangend:
- Kees Droogendijk
- Marcel Veloo
- Paul Sieverding
- Jacoliën van Zutphen
- Stijn van Cuijk
- Simon Matthijssen
- Don van Lin
- Paul de Roo

Idee, nummer drie (1992)

György Konrád was kort in Nederland en Allan Varkevisser en Christiaan de Vries spraken met hem over verandering, democratie en ironie. Han Entzinger schrijft over multi-culturalisme in een verenigd Europa. De betekenis van de filosofie van Rorty voor D66 wordt behandeld door Pamela Kribbe.

De UNCED-conferentie in Rio de Janeiro houdt de wereld bezig. Simone Bilderbeek geeft een analyse. Op 9 mei van dit jaar hield de SWB een conferentie over sociale zekerheid naar aanleiding van de rapportage van de SWB-projectgroep. De spreekbeurt die Arie den Broeder die dag hield, vindt u in dit nummer. Christiaan de Vries vraagt zich af of de huidige vraag naar de belangstelling voor de politiek wel relevant is. Voor een abonnement of kennismakingsnummer: zie de bon elders in dit nummer van de Democraat.

Uit de wandelgangen 7

Politiek feuilleton

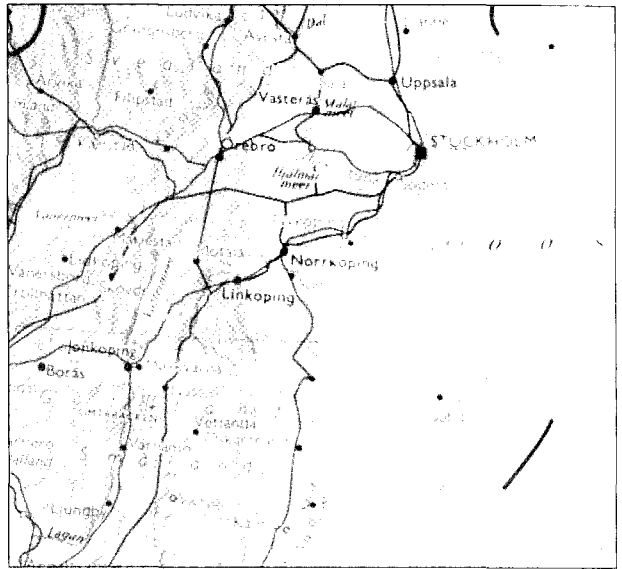
'Goedenavond, dames en heren, wij staan hier voor het gerechtshof. Frederik Overdebrug, wethouder van Waterberg, werd vannacht aangehouden op verdenking van brandstichting in de oude, verlaten gasfabriek aan de Atoombomweg. Overdebrug werd echter ontslagen van vervolging. Hij kan ieder moment naar buiten komen. Daar is hij! Meneer Overdebrug! Hierheen, ja, in de microfoon graag. Niet te dichtbij alstublieft. Meneer Overdebrug, wat hebt u tegen de rechter gezegd?' 'Dat het per ongeluk was... de brandstichting dus. Ik bedoel... het was eigenlijk geen eh...' 'Men zegt dat u het beeld bij u had?' Freddy knikte: 'U had het opgeslagen in de fabriek, zegt men.' 'Nou, ik...' 'Fijn, dank u wel! Het inmiddels beroemde beeld is dus gered van een gewisse ondergang, dames en heren, dank zij een moedige actie van onze jongste wethouder. Nu de sportuitslagen met Jolanda.'

Toon Splinter, raadslid voor de Centrum Boeren, zette met een driftig gebaar de televisie uit. 'Stuk onbenul,' bromde hij onder zijn adem. 'Flapdrol. En dat moet de gemeente leiden!' Hij nuttigde een laatste hap uit het onverwarmde blikje bonen in tomatensaus en dronk zijn lauwe bier op. Het was onbegrijpelijk dat die hansworst niet al lang door de mand was gevallen. Eerlijke mensen die recht door zee waren, zoals hij, kregen altijd de kous op de kop. Er was gewoon geen rechtvaardigheid in de wereld. Hij dacht met een glimlach aan het partijprogramma van de CB, onder het motto Gewoon gewoon doen in je eigen vaderland. Dat was nog eens andere koek! Nee, Overdebrug moest weg en die kwestie rond het beeld was een mooie aanleiding. Het werd tijd dat er eens een frisse wind ging waaien! Hij liet een boer en krabde langdurig aan zijn achterwerk. Er zaten natuurlijk veel meer partijen in de raad die eruit moesten, maar ja, je moest erens beginnen... Uiteindelijk zou de CB de alleenheerschappij krijgen, omdat dat gewoon veel beter was voor iedereen en het spaarde ook veel zinloze vergaderingen uit. Splinter had een opgeblazen gevoel in zijn maag; wrijven hielp niet, wat dan wel? Als hij even wachtte, zou hij naar de W.C. moeten en dan kwam het er aus einem Guss uit, dat was met bonen immers altijd zo. Dus even geduld a.u.b. *Wordt vervolgd...*

Gesmoord door een Viking

Terwijl elders Engelse voetbalsupporters op de Zweden inhakten, werd Michel Groothuizen in Zweden geconfronteerd met een verrassend andere politieke cultuur. De secretaris buitenland van D66 bezocht het congres van de groene centrumpartij op het eiland Visby. Dit eiland bleek voor de gelegenheid te zijn omgetoverd in een middeleeuwse vesting, waarin Zweden elkaar in maliënkolders te lijf gingen.

Tijdens de twee uur durende openingsceremonie van het congres gaven in klederdracht gehulde delegaties van Zweedse provincies een optreden. Maar Groothuizen stond pas echt perplex toen hij na een korte toespraak

tot het congres een werkelijk stormachtig applaus kreeg. Gedurende de ovatie werd hij bovendien krachtig door partijleider Olof Johansson omhelsd.

Leo Keus

Lentegroen

Onze partij brengt mensen bij elkaar en zo hoort het ook. Soms komen die mensen zo dicht bij elkaar dat zij besluiten maar voorgoed samen te blijven. En dat te beklinken. In de afdeling Den Haag was er even sprake van een hausse. Op donderdag 7 mei van dit jaar traden twee redactieleden van het plaatselijke D66-blad 'Het Buitenhof' in het huwelijk. Bettie Groen, één van de oprichters van de Amsterdamse Groene Olijphant en initiatrice van vele partij-activiteiten en Robert van Lente, steunpilaar van het ministerie van Financiën, gaan nu verder door het leven als de heer en mevrouw van... precies, daar moet je dus in het openbaar geen grappen over maken. Daags daarop verklaarden Maarten Engwirde en Lisette Tiddens dat zij verder samen door het leven willen. Hij, voormalig leider/lid van de Tweede Kamerfractie en thans lid van het presidium van de Algemene Rekenkamer, en zij, voormalig raadslid voor de partij te Helmond en sinds enige jaren lobbyiste op niveau, stonden oog in oog met elkaar en met wethouder Hanneke Combé in het stadhuis van de gemeente Haarlemmermeer, waar Hanneke wethouder is. Wij wensen de bruidsparen geluk en sporen u aan te genieten van het lentegroen.

Colofon

De redactie van De Democraat wordt gevormd door:

Peter van den Besselaar, Bob van den Bos, Kees Dietz, Lennart van der Meulen, Mirep Nagtegaal, Jeroen Nugteren, Alexander Osten, Bob de Ruiter, Marie Louise Tiesinga, Stijn Verbeek en Martin Voorn.

Met dank aan: Mark Geers, Gerdiene Rodenburg en Bob de Ruiter.

Eindredactie:

Jeroen Nugteren

Vormgeving:

Anker en Strijbos, Utrecht

Druk:

Brouwer Offset BV, Utrecht

Foto's: Dennis Sies en Ronald van den Heerik

Verslaggever Waterberg:

Henk Hardeman

Redactieadres:

Redactie Democraat

Bezuidenhoutseweg 195

2594 AJ Den Haag

Het Landelijk Secretariaat van D66 is telefonisch bereikbaar via nummer 070-3858303.